

УДК 57.06..582.091/.097(477.53-25)
<https://doi.org/10.33989/2414-9810.2019.5.1.195112>

М.Я. Шевніков, О.В. Матвієнко, О.В. Абасова
 Полтавська державна аграрна академія
 вул. Сковороди, 1/3, м. Полтава, 36003, Україна
shevnikov@ukr.net
 ORCID 0000-0003-0810-523X

ТАКСОНОМІЧНА СТРУКТУРА ДЕНДРОФЛОРИ ПАРКУ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОГО КОЛЕДЖУ ПОЛТАВСЬКОЇ ДАА

Парк Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії є пам'яткою садово-паркового мистецтва місцевого значення. Нами вивчалася його дендрофлора та встановлювалися її особливості.

Результатами досліджень виявлено, що переважна кількість видів деревних рослин належать до відділу Покритонасінні (Magnoliophyta). Проте зустрічаються й різноманітні представники відділу Голонасінні (Pinophyta), які належать до класу Хвойні (Pinopsida). Дендрофлора парку коледжу нараховує 160 видів з 101 роду, 47 родин. Співвідношення між відділами рослин Pinophyta і Magnoliophyta було наступним: за кількістю родин 4 і 43, за кількістю родів 11 і 90, за кількістю видів 23 і 137 відповідно.

Відділ голонасінні (Pinophyta) представлений 23 видами, з них: дерева – 14, кущі – 8; представників аборигенної флори – 6, інтродуцентів – 16. Найбільш поширені рослини роду Pinus, до якого входить 6 видів, Juniperus – 5 видів, Picea – 3 види та Chamaecyparis – 2 види. Серед хвойних рослин домінуючими є Pinus pallasiana L., Pinus ponderosa Dougl., Picea abies L.

Покритонасінні рослини (Magnoliophyta) представлені 137 видами, які відносяться до 43 родин та 90 родів, з яких – 52 дерева, 75 – кущі, 10 – ліани; з них аборигенними є 25 видів, інтродуцентами – 112. Аналіз систематичної структури декоративних рослин на рівні родин показав, що найбільш широко в зелених насадженнях парку репрезентовані родини: Rosaceae (23 видів), Fabaceae (9 видів), Saprotiaceae (7 видів), Salicaceae (7 видів), Oleaceae (5 видів), Sapindaceae (5 видів). На рівні родів найчисленніші види Rosa (8 видів), Salix (5 видів), Juglandaceae (4 види), Crataegus (4 види), Sorbus (4 види).

Ключові слова: таксономічний аналіз, дендрофлора, видовий склад рослин, голонасінні, покритонасінні.

Вступ. В умовах бурхливого розвитку житлового і промислового будівництва, суцільної урбанізації особливої уваги набуває проблема оптимізації міських територій. Вирішення цієї проблеми, крім інших заходів, передбачає створення в населених пунктах стабільного рослинного покриву, складовою частиною якого є деревні рослини.

Парки та сквери міст є осередком для відпочинку населення, організації різноманітних культурно-масових заходів. Їхні зелені насадження значною мірою впливають на фізичний та психологічний стан кожної людини, мають важливе естетичне значення (Бродович, 1979; Кохно, Гордієнко, Захаренко, 2015).

Суттєвий внесок у вивчення дендрофлори різних регіонів України зробили своїми працями Т. Бродович (1979, парки Львівщини); М. Кохно, В. Гордієнко, Г. Захарченко (2001); М. Кохно, Л. Пархоменко, А. Зарубенко, (2002); М. Кохно, Н. Трофименко, Л. Пархоменко, (2005); О. Марчук (2006, парки Харківщини); Т. Панасенко (2007, парки Полтавщини); В. Немерцалов (2008, дендрофлора міста Одеси); С. Ситнік, В. Бессова, (2010, парки Дніпра); О. Орлов, В. Харчишин (2011, парки Житомира); В. Гнезділова (2011, Передкарпаття); Н. Сиплива (2012, парки Вінничини); А. Чонгова (2013, парки Запорізької області); О. Пономарьова, В. Бессонова, О. Іванченко (2014, парки Дніпра); Р. Дудин (2010, парки Львівщини); Я. Гончаренко (2014, парки Харківщини), Н. Грицай (2018, парки Рівніщини).

На одного мешканця Полтави сьогодні припадає 108 метрів квадратних зелених насаджень – це один з кращих показників в Україні. Лише територія 12 парків, 18 скверів і 7 бульварів дорівнює площі майже в 250 гектарів. Серед них найбільшим є Полтавський міський парк – єдиний в обласному центрі природоохоронний об'єкт загальнодержавного значення. Розташований він на полі Полтавської

битви поблизу селища Яківці (площі 124,5 га). Парк поєднує елементи ландшафтного і дендрологічного стилю, закладений у квітні 1962 року. Колекція деревних і чагарникових порід парку нараховує понад 200 видів. Основу насаджень складає місцева флора: види роду *Quercus* L., *Betula* L., *Tilia* Mill., *Acer* L. З екзотичних видів та реліктів тут зростають *Phellodendron amurense* Rupr., *Aralia mandshurica* Rupr., *Picea pungens* L., *Pinus strobus* L., *Thuja occidentalis* L., *Abies alba* L., *Abies nordmanniana* L., гарно квітучі чагарники – *Deutzia gracilis*.jpg., *Deutzia scabra* A.jpg., *Hydrangea macrophylla* L. та інші. Дендрофлора парку включає рідкісні види: *Corylus colurna* L., *Platanus orientalis* L., *Taxus baccata* L. (останній вид занесений до другого видання Червоної книги України).

Аграрно-економічний коледж Полтавської державної аграрної академії відомий з 1995 року як школа садівництва і городництва. В 1923 році навчальний заклад отримав нове приміщення по вулиці Колонійській (нині вул. Сковороди, 18). До 1847 р. ця територія площею 17 га була літньою резиденцією Фрейліни імператриці Єкатерини II. В 1847 році будинок (де зараз військовий шпиталь) і сад (в межах всього Бойкова яру) був подарований архієпископу Гедеону і названий Архієрейським садом, але служив для відпочинку всіх мешканців міста. Це був унікальний парк з каскадом чистих ставків, заповнених рибою і пов'язаних між собою Тарапунькою, що несла джерельну воду від архієрейського будинку до річки Рогізної. На ставках були влаштовані купальні. Благоустрій і озеленення парку підтримувалися на високому рівні. Розміщення шкіряної фабрики поклато початок забрудненню території в іншій частині парку, але верхня частина збереглася в належному стані.

Після війни територія парку частково закріплювалася за деякими установами з метою поліпшення догляду. Середня частина парку площею 5,25 га була визнана пам'яткою природи місцевого значення і передана в землекористування агробіостанції Полтавського педагогічного інституту. Зараз це ботанічний сад Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка, який розташований на схилах балки з притокою річечки Тарапуньки і займає площу 5,25 га. Дендропарк ботанічного саду нараховує близько 150 видів декоративно-паркових дерев і чагарників, рідкісних для Полтавщини. Верхня частина парку була закріплена за обласною станцією юних натуралістів, суміжна частина – за сільськогосподарським технікумом (бувше духовне училище, нині Аграрно-економічний коледж, рис. 1). Проте дендрофлора парку коледжу не була об'єктом спеціальних наукових досліджень. Тому метою цієї роботи було проаналізувати таксономічну структуру дендрофлори парку з метою встановлення видового складу насаджень, виявлення їх особливостей.

Рис.1. Загальна схема розміщення споруд та насаджень Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження була дендрофлора парку Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії. Предмет дослідження – особливості територіальної організації, структура її дендрофлори та насаджень. Інвентаризацію деревних рослин проводили маршрутним методом. Дослідження дендрофлори здійснювали за допомогою загальноботанічних методів збору, гербаризації та визначення видів.

Результати та їх обговорення. Парки садово-паркового мистецтва відіграють значну роль у збереженні національної архітектурної спадщини, у вивченні досвіду створення об'єктів ландшафтної архітектури та формуванні нових насаджень. Важливим критерієм для встановлення дендрологічної цінності парку є відповідність розміщення рослин на території згідно з їх біологічними та екологічними особливостями, оскільки це впливає на ріст і розвиток рослин, особливо на успішність адаптації інтродуцентів. Вивчаючи умови зростання рослин у дендропарку можна зробити висновок, що більшість колекцій рослин було створено з урахуванням їхніх екологічних вимог, однак на сучасному етапі розвитку дуже часто молоді посадки здійснювались під наметом дерев в умовах значного затінення.

Парк Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії розміщений поруч з центром міста Полтава і є пам'яткою садово-паркового мистецтва місцевого значення. Унікальністю парку є те, що збережений первісний природний ландшафт, різна експозиція, крутизна та рівень зволоженості ґрунтів дають змогу поєднувати види рослин різних екологічних груп. Завдяки цій особливості рослинний світ парку налічує понад 160 видів дерев і чагарників. Вік окремих дерев сягає 100–150 років.

Переважає кількість видів деревних рослин належать до відділу Покритонасінні (*Magnoliophyta*). Проте зустрічаються й різноманітні представники відділу Голонасінні (*Pinophyta*), які належать до класу Хвойні (*Pinopsida*). За результатами проведеного дослідження встановлено, що дендрофлора парку коледжу нараховує 47 родин, 101 рід та 160 видів. Співвідношення між відділами рослин *Pinophyta* і *Magnoliophyta* було наступним: за кількістю родин 4 і 43, за кількістю родів 11 і 90, за кількістю видів 23 і 137 відповідно (рис. 2).

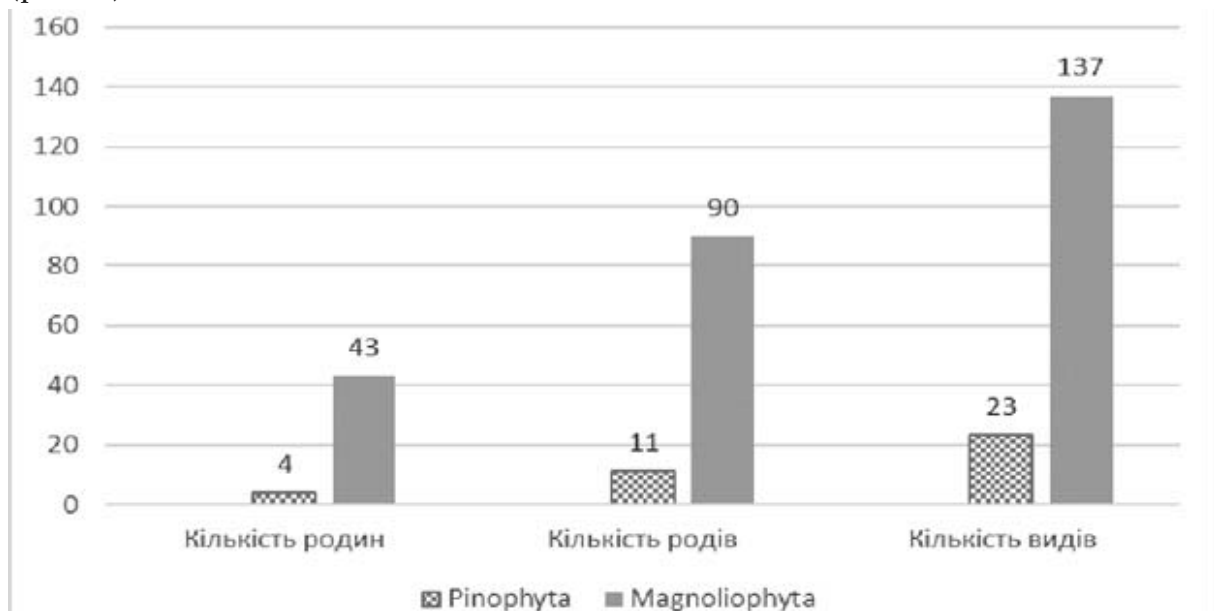

Рис. 2. Співвідношення між відділами рослин дендропарку Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії

Голонасінні і, насамперед, хвойні у сучасній світовій флорі займають важливе місце і є одними з основних ландшафтоутворюючих видів рослин зони помірного клімату. Це зумовлено як їх значним поширенням у минулі

геологічні епохи, так і використанням у багатьох країнах світу. Таксономічний склад голонасінних рослин, які природно зростають і культивуються в умовах парку наведено у табл. 1. Відділ голонасінні (*Pinophyta*) представлений 23 видами, з них: дерева – 14, кущі – 8, представників аборигенної флори – 6, інтродуцентів – 16 видів. Загалом в парку поширені види чотирьох родин – *Ginkgoaceae*, *Taxaceae*, *Pinaceae* та *Cupressaceae*. Найбагатше представлені види роду *Pinus*, до якого входить 6 видів, *Juniperus* – 5 видів, *Picea* – 3 види та *Chamaecyparis* – 2 види. Серед хвойних рослин домінуючими є *Pinus pallasiana* L., *Pinus ponderosa* Dougl., *Picea abies* L.

Таблиця 1

Таксономічний склад голонасінних рослин парку Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії

№ з/п	Родина	Кількість родів	Назви родів	Кількість видів	Назви видів
1	<i>Ginkgoaceae</i>	1	<i>Ginkgo</i> L.	1	<i>G. biloba</i> L.
2	<i>Taxaceae</i>	1	<i>Taxus</i> L.	1	<i>T. baccata</i> L.
3	<i>Pinaceae</i>	4	<i>Abies</i> L.	1	<i>A. koreana</i> L.
			<i>Picea</i> L.	3	<i>P. abies</i> L. <i>P. glauca</i> Moen. <i>P. pungens</i> Engelm.
			<i>Larix</i> Mill.	1	<i>L. decidua</i> Mill.
			<i>Pinus</i> L.	6	<i>P. banksiana</i> L. <i>P. pallasiana</i> L. <i>P. mugo</i> Turra <i>P. sylvestris</i> L. <i>P. ponderosa</i> Dougl. <i>P. strobus</i> L.
4	<i>Cupressaceae</i>	5	<i>Thuja</i> L.	1	<i>T. occidentalis</i> L.
			<i>Thujaopsis</i> L.	1	<i>T. dolobrata</i> L.
			<i>Chamaecyparis</i> Col.	2	<i>C. Lawsoniana</i> Col. <i>C. pisifera</i> Sieb.
			<i>Platycladus</i> L.	1	<i>P. orientalis</i> L.
			<i>Juniperus</i> L.	5	<i>J. virginiana</i> L. <i>J. communis</i> L. <i>J. chinensis</i> L. <i>J. sabina</i> L. <i>J. squamata</i> L.
	Усього	11		23	

Покритонасінні рослини (*Magnoliophyta*) представлені 137 видами, які відносяться до 43 родин та 90 родів, з яких 52 – дерева, 75 – кущі, 10 видів ліан; з них аборигенними є 25 видів, інтродуцентами – 112 видів (табл. 2). Аналіз систематичної структури декоративних рослин на рівні родин показав, що найбільш широко в зелених насадженнях парку репрезентовані родини: *Rosaceae* (23 видів), *Fabaceae* (9 видів), *Caprifoliaceae*, *Salicaceae* (по 7 видів).

Таблиця 2

Таксономічний склад покритонасінних рослин парку Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії

№ з/п	Родина	Кількість родів	Назви родів	Кількість видів	Назви видів
1	<i>Magnoliaceae</i>	2	<i>Liriodendron</i> L.	1	<i>L. tulipifera</i> L.
			<i>Magnolia</i> L.	2	<i>M. kobus</i> L. <i>M. aquifolium</i> Nutt.
2	<i>Schisandraceae</i>	1	<i>Schisandra</i> L.	1	<i>S. chinensis</i> Turcz.
3	<i>Ranunculaceae</i>	1	<i>Clematis</i> Dill.	1	<i>C. jackmanii</i> ' Moore
4	<i>Berberidaceae</i>	1	<i>Berberis</i> L.	1	<i>B. thunbergii</i> DC
5	<i>Paeoniaceae</i>	1	<i>Paeonia</i> L.	1	<i>P. suffruticosa</i> Andr.
6	<i>Platanaceae</i>	1	<i>Platanus</i> L.	1	<i>P. acerifolia</i> Willd.
7	<i>Buxaceae</i>	1	<i>Buxus</i> L.	1	<i>B. sempervirens</i> L.
8	<i>Fagaceae</i>	2	<i>Fagus</i> L.	1	<i>F. sylvatica</i> L.
			<i>Quercus</i> L.	2	<i>Q. robur</i> L. <i>Q. rubra</i> L.
9	<i>Betulaceae</i>	1	<i>Betula</i> Roth.	1	<i>B. pendula</i> Roth.
10	<i>Corylaceae</i>	1	<i>Corylus</i> L.	2	<i>C. colurna</i> L. <i>C. avellana</i> L.
11	<i>Juglandaceae</i>	1	<i>Juglans</i> L.	4	<i>J. regia</i> L. <i>J. cinerea</i> L. <i>J. nigra</i> (L.) Alef. <i>J. mandshurica</i> Max.
12	<i>Actinidiaceae</i>	1	<i>Actinidia</i> L.	1	<i>A. kolomikta</i> L.
13	<i>Tamaricaceae</i>	1	<i>Tamarix</i> L.	1	<i>T. tetrandra</i> L.
14	<i>Salicaceae</i>	2	<i>Populus</i> L.	2	<i>P. italica</i> Moech. <i>P. simonii</i> Corr.
			<i>Salix</i> L.	5	<i>S. alba</i> L. <i>S. matsudana</i> Koidz. <i>S. rossia</i> Nass. <i>S. purpurea</i> L. <i>S. vertibulum</i> L.
15	<i>Tiliaceae</i>	1	<i>Tilia</i> L.	2	<i>T. europaea</i> L. <i>T. cordata</i> Mill.
16	<i>Malvaceae</i>	1	<i>Hibiscus</i> L.	2	<i>H. syriacus</i> L. <i>H. rusanovii</i>
17	<i>Ulmaceae</i>	1	<i>Ulmus</i> L.	1	<i>U. glabra</i> Huds.
18	<i>Moraceae</i>	3	<i>Morus</i> L.	1	<i>M. alba</i> L.
			<i>Maclura</i> Raf.	1	<i>M. pomifera</i> Schn.
			<i>Broussonetia</i> L.	1	<i>B. papyrifera</i> L.
19	<i>Euphorbiaceae</i>	1	<i>Securinega</i> L.	1	<i>S. suffruticosa</i> Rehd.
20	<i>Grossulariceae</i>	1	<i>Ribes</i> L.	1	<i>R. alpinum</i> L.
21	<i>Fabaceae</i>	9	<i>Styphnolobium</i> L.	1	<i>S. japonicum</i> L.
			<i>Robinia</i> L.	1	<i>R. pseudoacacia</i> L.
			<i>Caragana</i> Lam.	1	<i>C. arborescens</i> Lam.
			<i>Colutea</i> L.	1	<i>C. buhsei</i> L.
			<i>Laburnum</i> Fabr.	1	<i>L. anagyroides</i> Med.
			<i>Amorfa</i> L.	1	<i>A. fruticosa</i> L.
			<i>Cercis</i> L.	1	<i>C. canadensis</i> L.
			<i>Gymnocladus</i> L.	1	<i>G. dioicus</i> L.
<i>Gleditsia</i> L.	1	<i>G. triacanthos</i> L.			

22	<i>Rosaceae</i>	23	<i>Physocarpus</i> L.	1	<i>P. opulifolius</i> L.
			<i>Spiraea</i> L.	3	<i>S. vanhouttei</i> Zab. <i>S. salicifolia</i> L. <i>S. japonica</i> L.
			<i>Sorbaria</i> L.	1	<i>S. sorbifolia</i> L.
			<i>Cotoneaster</i> Schl.	3	<i>C. lucidus</i> Schl. <i>C. dammeri</i> Schl. <i>C. lucidus</i> Schl.
			<i>Pyracantha</i> L.	1	<i>P. coccinea</i> L.
			<i>Mespilus</i> L.	1	<i>M. germanica</i> L.
			<i>Crataegus</i> Tourn.	4	<i>C. punctata</i> Lagc. <i>C. mollis</i> Torr. <i>C. sumbolis</i> Sarg. <i>C. macracantha</i>
			<i>Sorbus</i> L.	4	<i>S. torminalis</i> L. <i>S. aucuparia</i> L. <i>S. hybrida</i> L. <i>S. quercifolia</i> L.
			<i>Aronia</i> Medik.	1	<i>A. melanocarpa</i> Mich.
			<i>Malus</i> P. Mill.	2	<i>M. domestica</i> Borkh. <i>M. baccata</i> L.
			<i>Chaenomeles</i> Lindl.	2	<i>C. japonica</i> Mill. <i>C. oblonga</i> Mill.
			<i>Pirus</i> L.	1	<i>P. communis</i> L.
			<i>Potentilla</i> L.	1	<i>P. davurica</i> Nestl.
			<i>Kerria</i> L.	1	<i>K. japonica</i> L.
			<i>Rhodotypos</i> Thund.	1	<i>R. kerrioides</i> Sieb.
			<i>Rosa</i> L.	8	<i>R. rugosa</i> Thunb. <i>R. canina</i> L. <i>R. gallica</i> L. <i>R. groundcover</i> L. <i>R. rambler</i> L. <i>R. anglicus</i> L. <i>R. floribunda</i> L. <i>R. hybrid tea</i> L.
			<i>Rubus</i> L.	1	<i>R. idaeus</i> L.
			<i>Prunus</i> L.	3	<i>P. domestica</i> L. <i>P. pissardi</i> L. <i>P. serulata</i> L.
			<i>Amygdalus</i> L.	2	<i>A. nana</i> L. <i>A. triloba</i> Lindley
			<i>Persica</i> L.	1	<i>P. vulgaris</i> Mill.
<i>Armeniaca</i> L.	1	<i>A. vulgaris</i> Lam.			
<i>Cerasus</i> L.	2	<i>C. vulgaris</i> L. <i>C. avium</i> L.			
<i>Padus</i> L.	1	<i>P. racemosa</i> Lam.			
24	<i>Sapindaceae</i>	2	<i>Xantoceras</i> Bunge	1	<i>X. sorbifolium</i> Bge.
			<i>Koelreuteria</i> Laxm.	1	<i>K. paniculata</i> Laxm.
25	<i>Aceraceae</i>	1	<i>Acer</i> L.	3	<i>A. platanoides</i> L. <i>A. pseudoplatanus</i> L. <i>A. negundo</i> L.
26	<i>Sapindaceae</i>	1	<i>Aesculus</i> L.	1	<i>A. hippocastanum</i> L.
27	<i>Rutaceae</i>	3	<i>Ptelea</i> L.	1	<i>P. trifoliata</i> L.
			<i>Phellodendron</i> Rupr.	1	<i>P. amurense</i> Rupr.
			<i>Poncirus</i> L.	1	<i>P. trifoliata</i> L.
28	<i>Simarubaceae</i>	1	<i>Ailanthus</i> Mill.	1	<i>A. altissima</i> Mill.
29	<i>Anacardiaceae</i>	2	<i>Cotinus</i> Mill.	1	<i>C. coggygia</i> Scop.
			<i>Rhus</i> L.	1	<i>R. typhina</i> Hutt.
30	<i>Celastraceae</i>	1	<i>Celastrus</i> Thunb.	1	<i>C. orbiculatus</i> Thunb.

31	<i>Elaeagnaceae</i>	1	<i>Hippóphae</i> Sal.	1	<i>H. rhamnoides</i> Sal.
32	<i>Vitaceae</i>	2	<i>Vitis</i> L.	1	<i>V. vinifera</i> L.
			<i>Parthenocissus</i> L.	2	<i>P. quinquefolia</i> L. <i>P. tricuspidata</i> L.
33	<i>Hydrangeaceae</i>	2	<i>Deutzia</i> Thunb.	1	<i>D. scabra</i> Thunb.
			<i>Hydrangea</i> L.	1	<i>H. arborescens</i> L.
34	<i>Cornaceae</i>	2	<i>Cornus</i> L.	2	<i>C. mas</i> L. <i>C. alba</i> L.
			<i>Swida</i> L.	1	<i>S. sanguinea</i> L.
35	<i>Caprifoliaceae</i>	3	<i>Symphoricarpo</i> L.	2	<i>S. albus</i> L. <i>S. orbiculatus</i> Moen.
			<i>Lonicera</i> L.	4	<i>L. caprifolium</i> L. <i>L. Maakii</i> Rupr. <i>L. nitida</i> L. <i>L. tatarica</i> L.
			<i>Weigela</i> Thunb	1	<i>W. florida</i> Bre.
36	<i>Aristolohiaceae</i>	1	<i>Aristolohia</i> L.	1	<i>A. macrophylla</i> Lam.
37	<i>Viburnaceae</i>	1	<i>Viburnum</i> L.	3	<i>V. opulus</i> L. <i>V. lantana</i> L. <i>V. rhytidophyllum</i> L.
38	<i>Sambucaceae</i>	1	<i>Sambucus</i> L.	1	<i>S. nigra</i> L.
39	<i>Oleaceae</i>	4	<i>Fraxinus</i> L.	1	<i>F. excelsior</i> L.
			<i>Syringa</i> L.	1	<i>S. vulgaris</i> L.
			<i>Ligustrum</i> L.	1	<i>L. vulgare</i> L.
			<i>Forsythia</i> Vahl.	1	<i>F. suspense</i> Thunb.
40	<i>Solanaceae</i>	1	<i>Lycium</i> L.	1	<i>L. barbarum</i> L.
41	<i>Buddlejaceae</i>	1	<i>Buddleja</i> L.	1	<i>B. davidii</i> Franch.
42	<i>Paulowniaceae</i>	1	<i>Paulownia</i> Siebold.	1	<i>P. tomentosa</i> Thunb.
43	<i>Bignoniaceae</i>	2	<i>Campsis</i> L.	1	<i>C. radicans</i> L.
			<i>Catalpa</i> Scop.	2	<i>C. bignonioides</i> Walter <i>C. speciola</i> Warder
Усього		90		137	

Oleaceae, *Sapindaceae* (по 5 видів), загальна частка яких складає 41 %. На родини *Juglandaceae* (4 види), *Aceraceae*, *Bignoniaceae*, *Fagaceae*, *Magnoliaceae*, *Moraceae*, *Rutaceae*, *Carpifoliaceae*, *Cornaceae*, *Viburnaceae*, *Vitaceae* (по 3 види), *Corylaceae*, *Malvaceae*, *Salicaceae*, *Sapindaceae*, *Tiliaceae*, *Anacardiaceae*, *Hydrangeaceae* (по 2 види), припадає 38 %.

Із загальної кількості 21 родина представлена лише одним видом. На рівні родів найчисленнішими є види *Rosa* L. (8 видів), *Salix* L. (5 видів), *Juglans* L., *Crataegus* Tourn., *Sorbus* L., *Lonicera* L. (по 4 види), *Cotoneaster* Schl., *Spiraea* L., *Prunus* L., *Acer* L., *Viburnum* L. (по 3 види).

Висновки. Отже, результати наших досліджень встановлено таксономічну структуру дендрофлори парку Аграрно-економічного коледжу Полтавської державної аграрної академії, виявлено її особливості. Подальші дослідження дадуть змогу скласти еколого-ценотисну характеристику представників дендрофлори, встановити сучасний стан деревостану та накреслити напрямки його охорони.

Список використаної літератури:

Бродович Т. М., Бродович М. М. Деревья и кустарники запада УССР : атлас. Львов : Вища школа, 1979. 251 с.
Гончаренко Я. В. Систематичний та декоративний аналіз дендрофлори парку «Перемога» (м. Харків). Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Біологія та екологія. 2014. Вип. 16. С. 71–76.

- Грицай Н. Б. Таксономічна структура дендрофлори парку молоді м. Рівного. *Біологія та екологія*. 2018. Т. 4, № 1. С. 27–33.
- Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Голонасінні : довідник / М. А. Кохно та ін.; за ред.: М. А. Кохна, С. І. Кузнєцова. Київ : Вища шк., 2001. 207 с.
- Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Покритонасінні. Ч. I : довідник / М. А. Кохно та ін.; за ред. М. А. Кохна. Київ : Фітосоціоцентр, 2002. 448 с.
- Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева й кущі. Покритонасінні. Ч. II : довідник / М. А. Кохно та ін.; за ред.: М. А. Кохна, Н. М. Трофименко. Київ : Фітосоціоцентр, 2005. 716 с.
- Дудин Р. Б. Старовинні парки Львівщини – осередки культурної дендрофлори. *Науковий вісник НУБіП України*. Київ, 2010. Вип. 152, Ч. 1. С. 186–189.
- Марчук О. О. Біорізноманіття деревних видів у дендраріях і парках Харківщини та перспективи їх використання в лісовому господарстві й озелененні : автореф. дис. ... канд. с.-г. наук : 06.03.01. Харків, 2006. 20 с.
- Немерцалов В. В. Дендрофлора міста Одеси (формування, сучасний стан, перспективи оптимізації) : автореф. дис. ... канд. біол. наук : спец. 03.00.05. Київ, 2008. 21 с.
- Орлов О. О., Харчишин В. Т. Дендрофлора парку – пам'ятки садово-паркового мистецтва ім. Ю. Гагаріна (м. Житомир). *Лісівництво і агролісомеліорація*. Харків : Вид-во УкрНДІГА, 2011. Вип. 119. С. 112–118.
- Панасенко Т. В. Дендрофлора парків Полтавщини: сучасний стан, шляхи збереження та розвитку : автореф. дис. ... канд. біол. наук : спец. 03.00.05. Київ, 2007. 20 с.
- Пономарьова О. А., Бессонова В. П., Іванченко О. Є. Дендрофлора парку ім. Ю. Гагаріна у Дніпропетровську. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24 (1). С. 63–69.
- Сиплива Н. О. Фітоценогнічна структура дендрофлори парків-пам'яток садово-паркового мистецтва Вінниччини. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22 (14). С. 84–89.
- Ситнік С. А., Бессонова В. П. Дендрофлора парку ім. Т. Г. Шевченка м. Дніпропетровськ. *Науковий вісник національного аграрного університету*. 2010. Вип. 152 (1). С. 159–165.
- Чонгова А. С. Дендрофлора парків-пам'яток садово-паркового мистецтва Запорізької області (структура, екологічна оцінка, декоративність) : дис. ... канд. біол. наук : 06.03.01. Київ : Либідь, 2013. 293 с.

M. Ya. Shevnikov, O.V. Matvienko, O. V. Abasova

Poltava State Agrarian Academy

**TAXONOMIC STRUCTURE OF DENDROFLORA OF AGRARIAN-ECONOMIC COLLEGE PARK
POLTAVA STATE AGRARIAN ACADEMY**

The park of Agrarian-economic college Poltava State Agrarian Academy is a monument of landscape gardening art of state importance. The object of the research was the dendroflora of the park of Agrarian-economic college Poltava State Agrarian Academy.

The results of the research revealed that the vast majority of woody plants species belong to the department of Carnivores (Magnoliophyta). However, there are also various representatives of the department of Gymnospermous (Pinophyta), belonging to the class of Coniferous (Pinopsida). According to the results of the study, it was found that the college's dendroflora has 47 families, 101 genus and 160 species. The correlation between the branches of the plants Pinophyta and Magnoliophyta was the following in the number of families 4 and 43, by the number of genera 11 and 90, and the number of species 23 and 137, respectively.

The department of Gymnospermous (Pinophyta) is represented by 23 species, of which: trees-14, bushes-8, representatives of Aboriginal flora-6, introducents-16. The most common plants of the genus Pinus, that contains 6 species Juniperus-5 species, Picea – 3 types and Chamaecyparis – 2 kinds. Among the coniferous plants, the dominant are Pinus pallasiana L., Pinus ponderosa Dougl., Picea abies L.

Angiospermous plants (Magnoliophyta) are represented by 137 species that belong to 43 families and 90 genera, of which 52 trees, 75 bushes, 10 species of lianas (Creeper) - 25 species of which are aboriginal, introducents-112. The analysis of the systematic structure of decorative plants at the level of the families showed that the most widely in the green areas of the Park are family: Rosaceae (23 species), Fabaceae (9 species), Caprifoliaceae (7 species), Salicaceae (7 species), Oleaceae (5 species) Sapindaceae (5 species). At the level of genera, sample types of Rosa (8 kinds), Salix (5 types), Juglandaceae (4 species), Crataegus (4 species), Sorbus (4 species).

Keywords: taxonomic analysis, dendroflora, species composition of plants, Gymnospermous, Angiospermous.

References

- Brodovich, T. M., & Brodovich, M. M. (1979). *Derevja i kustarniki zapada USSR. Atlas [Trees and shrubs of the west of USSR. Atlas]*. Lviv: Vyshha shkola [in Russian].
- Chonghova, A. S. (2013). *Dendroflora parkiv-pam'jatok sadovo-parkovogo mystectva Zaporizkoji oblasti (struktura, ekologichna ocinka, dekoratyvnistj) [Dendroflora of landscape parks of Zaporizhzhia region (structure, environmental assessment, decorative)]*. (Extended abstract of PhD dissertation). Kyiv [in Ukrainian].
- Dudyn, R. B. (2010). *Starovynni parky Ljvivshhyny – oseredky kuljturnoji dendroflory [The ancient parks of Lviv region are the centres of cultural dendroflora]*. *Naukovyi visnyk NUBiP Ukrainy [Scientific bulletin of NULES of Ukraine]*, 152(1), 186-189 [in Ukrainian].
- Ghoncharenko, Ja. V. (2014). *Systematychnyj ta dekoratyvnyj analiz dendroflory parku «Peremogha» (m. Kharkiv) [Systematic and decorative analysis of dendroflora park "Peremoga" (m. Kharkiv)]*. *Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody. Biolohiia ta valeolohiia. [The collection of scientific works of H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. Biology and valeology]*, 16, 71-76 [in Ukrainian].
- Ghrycaj, N. B. (2018). *Taksonomichna struktura dendroflory parku molodi m. Rivnogho [Taxonomic structure of dendroflora of Ryne youth park]*. *Biolohiia ta ekolohiia [Biology and ecology]*, 4(1), 27-33 [in Ukrainian].
- Kokhno, M. A., Hordiienko, V. I., & Zakharenko, H. S. (2001). *Dendroflora Ukrainy. Dykorošli ta kuljtyvovani dereva j kushhi. Gholonasinni [Dendroflora of Ukraine. Wild and cultivated trees and bushes. Gymnospermous]*. Kyiv: Vyshha shkola [in Ukrainian].
- Kokhno, M. A., Parkhomenko, L. I., Zarubenko, A. U., Vakhnovska, N. H., & Horelov, O. M. (2002). *Dendroflora Ukrainy. Dykorošli ta kuljtyvovani dereva j kushhi. Pokrytonasinni. [Dendroflora of Ukraine. Wild and cultivated trees and bushes. Angiospermous]*. Vol. 1. Kyiv: Phytosociocentre [in Ukrainian].
- Kokhno, M. A., Trofymenko, N. M., & Parkhomenko, L. I. (2005). *Dendroflora Ukrainy. Dykorošli ta kuljtyvovani dereva j kushhi. Pokrytonasinni. [Dendroflora of Ukraine. Wild and cultivated trees and bushes. Angiospermous]*. Vol. 2. Kyiv: Phytosociocentre [in Ukrainian].

- Marchuk, O. O. (2006). *Bioriznomanittja derevnykh vydiv u dendrarijakh i parkakh Kharkivshhyny ta perspektyvy jikh vyko-rystannja v lisovomu ghospodarstvi j ozelenenni* [Biodiversity of trees in arboretum and parks of Kharkiv region and prospects of their use in forestry and landscaping]. (Extended abstract of PhD dissertation). Kharkiv [in Ukrainian].
- Nemercalov, V. V. (2008). *Dendroflora mista Odesy (formuvannja, suchasnyj stan, perspektyvy optymizaciji* [Dendroflora of Odessa (formation, current state, prospects for optimization)]. (Extended abstract of PhD dissertation). Kyiv [in Ukrainian].
- Orlov, O. O., & Kharchyshyn, V. T. (2011). *Dendroflora parku-pam'jatky sadovo-parkovogho mystectva im. Ju. Ghagarina (m. Zhytomyr)* [Dendroflora of the Yu. Gagarin Landscape Park (Zhytomyr)]. *Lisivnytstvo i ahrolisomelioratsiia* [Forestry and agroforestry], 119, 112-118 [in Ukrainian].
- Panasenko, T. V. (2007). *Dendroflora parkiv Poltavshhyny: suchasnyj stan, shljakhy zberezhennja ta rozvytku* [Dendroflora of Poltava Parks: current state, ways of conservation and development]. (Extended abstract of PhD dissertation). Kyiv [in Ukrainian].
- Ponomarjova, O. A., Bessonova, V. P., & Ivanchenko, O. Je. (2014). *Dendroflora parku im. Ju. Ghagarina u Dnipropetrovsjku* [Dendroflora of the Yu. Gagarin park in Dnepropetrovsk]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy* [Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine], 24(1), 63-69 [in Ukrainian].
- Syplyva, N. O. (2012). *Fitocenotychna struktura dendroflory parkiv-pam'jatok sadovo-parkovogho mystectva Vinnychchyny* [Phytocenotic structure of the Vinnytsia dendroflora Landscape Parks]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy* [Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine], 22(14), 84-89 [in Ukrainian].
- Sytnik, S. A., & Bessonova, V. P. (2010). *Dendroflora parku im. T. Gh. Shevchenko m. Dnipropetrovsjk* [Dendroflora of the T.G. Shevchenko park., Dnepropetrovsk]. *Naukovyi visnyk natsionalnoho ahrarnoho universytetu* [Scientific Bulletin of the National Agrarian University], 152(1), 159-165 [in Ukrainian].

Отримано 26.04.2019 р.